Sosyal Bilimlerin Çalışma Alanları

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **Sosyoloji**
   Sosyoloji toplumu ve toplumsal kurumları inceler.

2. **B**
   Arkeoloji kazı bilimidir.

3. **1 – c, 2 – a, 3 – d, 4 – b**
   Her bilim dalı kendi çalışma alanıyla eşleşir.

4. **D – Y – D – Y**
   Tarih yer ve zaman belirtir; sosyal bilimler birbirinden yararlanır.

5. **Örnek: İnsanı ve toplumu anlamamızı, toplumsal olayların nedenlerini kavramamızı ve sorunlara çözüm üretmemizi sağlar.**
   Sosyal bilimler toplumsal hayatı anlamanın araçlarıdır.

6. **D**
   Antropoloji insanı kültürü ve yaşam biçimiyle inceler.

7. **a) hukuk b) felsefe c) coğrafya d) genelleme**
   Her boşluk ilgili bilim dalı ya da kavramla doldurulur.

8. **C**
   Ekonomi ihracat ve ithalatı da inceler.

9. **Yer, zaman ve neden-sonuç ilişkisi (belgelere dayanma da kabul edilir).**
   Tarih belgelere dayanır, yer ve zaman belirtir.

10. **Örnek: Tarihçi, arkeolog, coğrafyacı, sosyolog, avukat/hâkim (hukukçu), ekonomist (herhangi ikisi).**
    Her bilim dalının bir meslek karşılığı vardır.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11. **a) Arkeoloji b) Sosyoloji c) Coğrafya (ekonomi de kabul edilir) d) Tarih**
    Her soru ilgili bilim dalının bakış açısını yansıtır.

12 **Volkan. Hukuk, günlük hayattaki pek çok ilişkiyi (alışveriş, kira, trafik, aile) düzenler; herkesi ilgilendirir.**
Hukuk kuralları toplumsal hayatın her alanındadır.

13 **A**
Tüketim ve ihracat ekonominin; iklim-bitki ilişkisi coğrafyanın konusudur.

14 **Örnek: Yazılı belgelerin olmadığı dönemler hakkında kazılarda bulunan alet, çanak çömlek ve yapı kalıntıları bilgi verir; tarihçiler bu buluntularla geçmişi yorumlar.**
Arkeoloji tarihe somut kanıtlar sağlar.

15 **C**
Felsefe kavramları ve anlamları sorgular.

16 **Örnek: Bir yolculukta haritadan yön bulmak; deprem ve sel riskine göre güvenli yerleşim yeri seçmek; hava durumuna göre tarım yapmak (herhangi ikisi).**
Coğrafya doğaya uyum sağlamamıza yardım eder.

17 **1) Arkeoloji 2) Hukuk 3) Sosyoloji**
Başlıklar temsilîdir.

18 **Örnek: Sosyal bilimler insanı ve toplumu, fen bilimleri ise doğadaki madde ve olayları inceler. Sosyal olaylar insan davranışlarına bağlı olduğu için her zaman aynı sonucu vermeyebilir.**
İnceleme konuları farklıdır.

19 **A**
Göç toplumsal, mekânsal ve tarihsel bir olaydır; kimya ile doğrudan ilgili değildir.

20 **Örnek: Bir tarihçi eski bir savaşın nedenlerini araştırırken coğrafyadan (arazi ve iklim), ekonomiden (ticaret yolları) ve hukuktan (antlaşma maddeleri) yararlanır.**
Bilim dalları birbirini tamamlar.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **B**
Üç metindeki ortak nokta, insan ve toplumun farklı yöntemlerle incelenmesidir.

22 **Tarihçi – nüfus kayıtları (yazılı belge); arkeolog – kazı ve kalıntılar; sosyolog – anket ve görüşme.**
Her bilim dalı kendine uygun kaynak ve yöntem kullanır.

23 **1 – Arkeoloji, 2 – Coğrafya, 3 – Ekonomi (ve tarih). Aynı konunun farklı sosyal bilimlerce birlikte incelenebildiğini, sosyal bilimlerin birbirini tamamladığını gösterir.**

Kartlar hayalîdir.

24 **Örnek: Sosyoloji – aile yapısının değişmesi ve komşuluk ilişkilerinin zayıflamasını inceler. Ekonomi – yaşlıların gelir durumunu ve bakım hizmetlerinin maliyetini inceler. (Hukuk, coğrafya gibi gerekçeli cevaplar da kabul edilir.)**

Açık uçlu; seçilen bilim dalına uygun bakış açısı yazılmalıdır.

25 **D**

Geçmiş olayları belgelerle inceleyen bilim tarihtir.

26 **Örnek: Tarım aletleri – geçim kaynağının tarım olduğu. Sikkeler – ticaretin yapıldığı, dönemin yöneticisi. Takılar – süslenme kültürü, kullanılan madenler ve zanaat düzeyi.**

Buluntular dönemin ekonomik ve kültürel yaşamı hakkında bilgi verir.

27 **Örnek: 1) Geçmişteki olayların neden-sonuçlarını bilmek bugünkü olayları anlamamızı sağlar. 2) Geçmişteki hatalardan ders çıkararak geleceği planlayabiliriz; kültürel kimliğimizi tanırız.**

Tarih, bugünü ve geleceği anlamaya yardım eder.

28 **D**

Kanun hukukun, alışveriş ise ekonominin konusudur.

29 **Örnek: Arkeoloji – kum havuzunda gömülü nesneleri bulup yorumlama etkinliği. Hukuk – sınıfta bir anlaşmazlığın canlandırıldığı temsilî mahkeme etkinliği.**

Açık uçlu; etkinlik ilgili bilim dalının yöntemini yansıtmalıdır.

30 **C**

Genelleme, birden fazla örnekte tekrarlanan ortak sonuca dayanır.